

F. t. l. om statstilskud til orkestre uden for hovedstadsområdet.

Som foran bemærket har orkestrene tillige samarbejde med de lokale landsdelsscener, og et sådant samarbejde bør fortsat bestå i et omfang, der afpasses under hensyntagen til orkestrenes primære virksomhed.

Det bemærkes i denne forbindelse, at orkestrenes teatertjeneste ikke tillader en fuld udnyttelse af deres koncertkapacitet og i nogen grad kan vanskeliggøre den foran forudsatte forøgede indsats i de respektive landsdele. Det vil derfor blive nødvendigt, at aftaler landsdelsscenerne og orkestrene imellem baseres på faste normer for teatertjenestens indhold og omfang, og at der ved en forudgående tilrettelæggelse af orkestrenes og teatrenes virksomhed udvises fornøden gensidig hensyntagen.

Det må være naturligt at fastslå som generel forudsætning, at teatertjenestens indhold alene bestemmes af kunstneriske hensyn, således at orkestrene, bortset fra musikdramatiske forestillinger, herunder operette- og balletforestillinger, kun medvirker ved sceniske forestillinger, når der til det pågældende værk er skrevet, senere skrives eller ifølge her i landet eller i udlandet gældende sædvane hører musik, som danner et væsentligt og kunstnerisk hele med værket.

Til § 2.

Denne lovbestemmelse tilsigter først og fremmest at skabe mulighed for en videreførelse og udbygning af de bestående 3 større byorkestre, men man finder det rimeligt at give de rammer, som opstilles som forudsætning for tilskudsberettigelse fra staten, en mere almen udformning, dog at udgangspunktet herfor må være, at et orkester må have en sådan størrelse og sammensætning, at grundlaget for fremførelse af musikkens ældre og nyere standardværker på kunstnerisk forsvarlig måde er til stede, og i det hele må det være naturligt at stille krav om en betydelig kunstnerisk kvalitet som betingelse for ydelse af statsstøtte i større omfang. Det er uomtvisteligt, at de tre orkestres nuværende faste orkesterstamme på 34 musikere er et absolut minimum for opbygningen af et fast orkester med ovennævnte opgave. Under dette minimum bør man følgelig ikke gå med hensyn til ydelsen af fast statsstøtte.

Til fremførelsen af det 19. og 20. århundredes orkestermusik vil en væsentlig udvidelse af strygergrupperne imidlertid være nødvendig, og de store provinsorkestres faste besætninger bør før eller siden bringes op på en størrelsesorden, der sætter dem i stand til at spille det nyere orkesterrepertoire med deres standardbesætninger, idet man inden for dette repertoire finder mange af musikkens storværker

og tillige værker, der i særlig grad har det store musikpublikums bevilgenhed. Hertil vil efter sagskundskabens skøn udkræves en fast orkesterbesætning på 58 musikere.

Man har under hensyn hertil sat grænsen for tilskudsydelse ved et orkester af denne størrelse, jfr. bemærkningerne til § 3.

Det må være en rimelig forudsætning for øgede statstilskud, at orkestrenes virksomhed som landsdelorkestre udbygges i størst muligt omfang, således som det allerede har fundet udtryk i den i 1947 fremkomne betænkning, afgivet af det af undervisningsministeriet i 1943 nedsatte landsdelorkesterudvalg. Det er klart, at de rent lokale opgaver vil lægge betydeligt beslag på orkestrene, men det vil være ønskeligt, at orkestrene i større omfang end hidtil kan yde en indsats i det almene musikliv, herunder også videreføre og udbygge det arbejde, der i en længere årrække har været gjort til fremme af skoleungdommens musikinteresse gennem sammensætning af orkestre af arbejdsledige musikere, hvis vederlag har været dækket med hjemmel i lov nr. 354 af 27. december 1958.

En fastere og rigeligere tilskudsordning må formodes at give mulighed for en sådan indsats og i det hele for en sikrere planlægning af orkestrenes arbejde. Men løsningen af samtlige opgaver på kunstnerisk tilfredsstillende måde vil berede vanskeligheder, så længe orkestrene ikke er af en sådan størrelse, at der i perioder kan udskilles et antal musikere til varetægelse af teatertjenesten, samtidig med at koncertvirksomheden i det væsentlige kan opretholdes.

Med hensyn til orkestrenes forhold til teatrene henvises i øvrigt til bemærkningerne foran ad § 1.

På grund af de vanskelige økonomiske forhold har orkestrene i provinsen ikke hidtil haft mulighed for at aflønne deres musikere på tilfredsstillende måde og ikke tilnærmelsesvis så højt, som musikerne aflønnes i de københavnske statsorkestre. Årslønnen til de lavest lønnede musikere i de tre større byorkestre varierer en smule fra orkester til orkester, men andrager ca. 15 000-16 000 kr. for en månedlig tjeneste, varierende fra 110-120 timer. Til sammenligning kan nævnes, at begyndelseslønnen for en musiker i Danmarks Radios faste orkestre eller Det kgl. Kapel for tiden ligger på 18 900 kr. (ekskl. stedtillæg) for en tjeneste af nogenlunde samme omfang.

På denne baggrund er det let forståeligt, at musikerne ved byorkestrene, når lejlighed byder sig, søger til københavnske orkestre, og den konkurrence, som de herskende forhold påfører provinsens orkestre, har været uheldig og meget mærkbar for disse. Som forholdene således stiller sig, er det af-